

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

Przygotowanie do pobrania krwi nadzoruje lekarz prowadzący, lekarz dyżurny w nagłych przypadkach oraz pielęgniarka oddziału szpitalnego, w którym pacjent przebywa. Pacjenta ambulatoryjnego informuje lekarz udzielający porady w poradni przy współudziale pielęgniarki.

I. Przygotowanie do pobrania krwi

1. Do badań rutynowych krew pobierana jest:

- po nocnym wypoczynku
- na czczo (8-12 godzin bez posiłku)
- przy zachowaniu dotychczasowej diety
- w godzinach porannych (7-10)
- próbki powinny być pobierane przed wdrożeniem leczenia zaś w terapii monitorowanej należy rozważyć pobranie próbki w fazie maksymalnego stężenia leku po podaniu i/ lub w fazie stabilizacji stężenia przed podaniem następnej dawki
- w dniu poprzedzającym badanie należy ograniczyć wysiłek fizyczny oraz nie spożywać alkoholu
- na badania nie powinno się przychodzić w czasie miesiączki

2. Pobieranie krwi na szczególne badania

Glukoza na czczo

Pacjent powinien wykonać badanie na czczo po 8-14 godzinach wstrzymania się od przyjmowania posiłku

Doustny test obciążenia glukozą (75 g glukozy)

Aby test był miarodajny konieczne jest spełnienie poniższych warunków.

Trzy dni przed badaniem pacjent powinien spożywać zwykłą dietę bez specjalnych ograniczeń i powinien zachowywać normalną aktywność fizyczną. Pacjent nie powinien być w trakcie lub po ciężkiej chorobie oraz nie może być w trakcie hospitalizacji.

Cały szereg leków może powodować oporność na insulinę (np. tiazydy, kortykosterydy, estrogeny) lub zmniejszyć sekrecję insuliny (np. fenytoina) co może objawiać się jako wynik fałszywie dodatni.

Badanie należy wykonać rano (najlepiej między godziną 7-9) na czczo (nie jeść 8-14 godzin, lecz nie dłużej niż 16). W tym czasie nie należy spożywać alkoholu.

Pacjent do laboratorium przychodzi z zakupioną w aptece glukozą.

Wykonanie testu

Należy pobrać krew żylną na czczo , a następnie podać do wypicia w ciągu 3-5 min 75 g glukozy rozpuszczonej w 250- 300 ml wody.

W trakcie przeprowadzania testu pacjent powinien siedzieć i nie powinien palić papierosów.

Po 2 godzinach należy ponownie pobrać krew.

Oznaczenie lipidogramu (cholesterol całkowity, LDL-cholesterol, HDL- cholesterol, trójglicerydy)

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

Pacjent powinien wykonać badanie po 14-16 godzinach wstrzymania się od przyjmowania posiłku. Od 2-3 dni przed badaniem nie pic alkoholu.

Oznaczanie kortyzolu w surowicy ze względu na rytm dobowy zaleca się pobranie krwi rano (7-10) oraz między 16-20. Przed badaniem należy unikać stresu

Oznaczanie prolaktyny w surowicy- krew należy pobrać rano ,na czczo po odpoczynku nocnym . przed badaniem należy unikać stresu.

Oznaczanie aldosteronu we krwi-najlepiej rano (8-9) na czczo . należy napisać w jakiej pozycji była pobierana krew (stojąca lub leżąca)

Androstendion w surowicy zalecane jest pobranie krwi rano (8-10)

GH (hormon wzrostu), FSH(folikulotropina), LH (luteotropina), Insulina, DHEA (dehydroepiandrostendion)- ze względu na rytm dobowy zalecane pobranie rano.

II. Przygotowanie do pobrania moczu

Mocz na badanie ogólne należy pobrać do naczynia jednorazowego użytku

1. Pobieranie moczu u dorosłych:

- należy pobrać pierwszy poranny mocz, , przy zachowaniu dotychczasowej diety, przed leczeniem lub po ewentualnym odstawieniu leków mogących wpływać na poziom mierzonego składnika, o ile nie wpływa to na proces leczenia
- przed pobraniem moczu należy dokładnie umyć wodą i mydłem ręce i okolice ujścia cewki moczowej: u kobiet okolice sromu od przodu w kierunku odbytu, u mężczyzn żołędź po odsunięciu napletka
- należy pierwszą niewielką porcję moczu oddać do toalety, a następnie (tzw. środkowy strumień) do jednorazowego pojemnika. Końcową porcję moczu oddać do toalety
- mocz jak najszybciej dostarczyć do laboratorium (w ciągu 2 godzin)

2. Pobieranie moczu u noworodków i niemowląt

- po umyciu okolicy cewki moczowej należy podać dziecku pić (przystawić do piersi lub podać butelkę), pozostawiając dziecko bez pieluszki. Po chwili dziecko zwykle oddaje mocz. Do pierwszych kropli moczu należy przystawić pieluszkę, następnie plastikowy pojemniczek.
- u noworodków i niemowląt można stosować jałowe woreczki do pobierania moczu (specjalne dla dziewczynek i chłopców). Po umyciu i osuszeniu okolicy cewki moczowej przykleja się woreczek. Najlepiej zrobić to wcześniej rano, aby uzyskać poranną porcję moczu. Woreczek odkleja się, zamyka, w całości umieszcza się w jednorazowym plastikowym pojemniku. Nie należy przelewać moczu z woreczka do pojemnika.

3. Dobowa zbiórka moczu (DZM)– przeprowadzana jest w okresie 24 godz.

- pierwszą poranną porcję moczu odrzucamy(np. o godzinie 7.00), każdą następną porcję należy zbierać do jednego, dużego pojemnika umieszczonego w chłodnym i ciemnym miejscu.Mocz oddany następnego dnia rano(7.00) jest ostatnią zbieraną porcją.

Po wymieszaniu DZM należy zmierzyć objętość i odlać 50 ml, które należy dostarczyć do laboratorium w jednorazowym plastikowym pojemniku.

Na pojemniku i zleceniu musi być informacja o łącznej objętości zebranego moczu i rodzaju badania

W razie problemu ze zmierzeniem objętości DZM należy do laboratorium przynieść całą zbiórkę.

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

4. Oznaczenie kwasu 5- hydroksyoctowego w DZM

Przed rozpoczęciem DZM należy odebrać z laboratorium 6 M HCL i wlać do pojemnika do którego będziemy zbierać mocz.

Przed badaniem przez okres 3-4 dni należy stosować dietę pozbawioną produktów zawierających jaja, banany, awokado, śliwki, ananasy.

5. Oznaczenie kwasu wanilinomigdałowego

Przed rozpoczęciem DZM należy odebrać z laboratorium 6 M HCL i wlać do pojemnika do którego będziemy zbierać mocz.

Przed badaniem przez okres 3-4 dni stosować dietę pozbawioną produktów zawierających banany, wanilie, czekoladę, ciastka, kawa, mocna herbata, awokado, śliwki, ananasy.

6. Klirens kreatyniny

- do badania konieczne jest oznaczenie poziomu kreatyniny w moczu i surowicy krwi

- do laboratorium należy dostarczyć:

- 1) zlecenie z następującymi informacjami: dane identyfikujące pacjenta, objętość zebranego moczu, czas trwania zbiórki
- 2) zlecenie na pobranie krwi w celu oznaczenia poziomu kreatyniny
- 3) próbkę moczu z 12-to lub 24-godzinnej zbiórki moczu, zgodnie ze zleceniem lekarskim

III. Pobieranie kału do badania

1) badanie parazytologiczne – pobrać świeży kał, jak na badanie analityczne; jeśli w stolcu widoczne są pasożyty należy oddzielić je od próbki kału, wypłukać wodą i przesłać w oddzielnym pojemniku zawierającym niewielką ilość wody

2) badanie analityczne (badanie ogólne)– pobrać kał z miejsc zawierających krew, śluz lub ropę

- pojemnik przeznaczony na kał należy podpisać imieniem i nazwiskiem

- pobrać świeży kał przy pomocy łopatkki umieszczonej w pojemniku, w ilości odpowiadającej wielkości orzecha laskowego (z 2-3 różnych miejsc)

- pojemnik szczelnie zamknąć, zabezpieczyć woreczkiem foliowym

- kał należy w możliwie krótkim czasie dostarczyć do laboratorium, w przypadku dłuższego przechowywania powinien znajdować się w lodówce

3) Badanie w kierunku obecności jaj owsika – wymaz okołodbytniczy – metoda przylepca celofanowego

- do wykonania badania używa się przezroczystego przylepca celofanowego. Pasek przylepca długości 5-7 cm i szerokości 2 cm przykładą się lepką stroną do fałd odbytu, delikatnie przyciskając do całej szerokości, następnie tą samą stroną przykleja się na szkiełku podstawowym. Wymaz należy wykonać po 2 godz. od zaśnięcia lub rano po przebudzeniu.

IV. Pobieranie nasienia do badania ogólnego

- konieczne jest wcześniejsze uzgodnienie terminu badania

- pacjent powinien zachować wstrzemięźliwość płciową od 2 do 7 dni przed datą badania

- materiał należy pobrać metodą masturbacji, po uprzednim dokładnym umyciu narządów płciowych

- materiał należy oddać do jałowego pojemnika; pojemnik z pobranym materiałem należy dokładnie opisać i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium (temp. transportu 20-40°C) w ciągu 30 min.

- podać dokładną godzinę pobrania

Informacja o przygotowaniu pacjenta do badań laboratoryjnych

Z-LA-1-0-1

V. Pobieranie płynu z jam ciała

Do badań laboratoryjnych płyn z jamy ciała (płyn otrzewnowy, opłucnowy, osierdziowy, stawowy) należy pobrać :

- na antykoagulant (do oceny cytologicznej komórek) probówka do morfologii z EDTA .
- na skrzep (do oceny właściwości fizycznych i biochemicznych)

Jednocześnie należy pacjentowi pobrać krew żylną na skrzep w celu określenia porównawczego parametrów biochemicznych .

VI. Pobieranie płynu mózgowo-rdzeniowego

Pobrać płyn do suchej, jałowej probówki . Natychmiast przesłać do laboratorium. Jeżeli płyn m – rdz . nie może być poddany analizie natychmiast , należy go przechowywać w temperaturze 4°C. Nie wolno go zamrażać, ani dodawać do niego środków konserwujących .

VII. Pobieranie materiału w przypadku zatrucia grzybami

Wymiociny, popłuczyny, resztki pokarmowe (zupa grzybowa, grzyby gotowane, grzyby duszone w tłuszczu i śmietanie, grzyby marynowane, grzyby kiszone, grzyby smażone, pierogi lub kluski z grzybami, sos grzybowy, grzyby suszone)